

23. 11. 2020

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Úskalí spojená s během a koncem lhůty k úhradě soudního poplatku

Jednou z procesních podmínek v civilním řízení je úhrada soudního poplatku, přičemž jeho řádné uhrazení je podmínkou samotného projednání žaloby nebo jiného návrhu na zahájení řízení. Je tedy základním předpokladem konečného úspěchu ve věci. Problematiku včasnosti uhrazení soudního poplatku řešil v praxi snad již každý advokát, přičemž v posledních dvou letech došlo k značnému posunu, kdy se k této problematice vyjadřoval jak Nejvyšší soud ČR, tak Ústavní soud České republiky.

K povaze lhůty k hrazení soudního poplatku

Dlouhou dobu platilo, že soudní poplatek musí být uhrazen nejpozději poslední den stanovené lhůty k úhradě na účet soudu, resp. že v případě úhrady prostřednictvím kolkových známek musí být soudu nejpozději v poslední den lhůty kolkové známky doručeny. Zákon o soudních poplatcích ani občanský soudní řád výslovně neupravují okamžik, kterým je soudní poplatek zaplacen, přičemž v zákoně o soudních poplatcích je pouze v ustanovení § 13 odst. 2 uvedeno, že se postupuje dle daňového řádu, nestanoví-li zákon o soudních poplatcích jinak. Za den úhrady se podle ustanovení § 166 odst. 1 písm. a) daňového řádu se považuje u platby, která byla provedena poskytovatelem platebních služeb nebo provozovatelem poštovních služeb, den, kdy byla připsána na účet správce daně, a dle písm. b) u platby prováděné v hotovosti u správce daně dne, kdy úřední osoba platbu převzala.

Nejvyšší soud České republiky vydal dne 10. 4. 2019 rozhodnutí pod sp. zn. 31 Cdo 3042/2018, ve kterém se vyjádřil tak, že „*Nesplnil-li poplatník řádně svou poplatkovou povinnost již při podání žaloby, odvolání nebo dovolání (§ 4 odst. 1 a § 7 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb.), a soud ho proto musel vyzvat k zaplacení soudního poplatku ve lhůtě, kterou mu určil (§ 9 odst. 1, 2 zákona č. 549/1991 Sb.), je lhůta zachována, jen je-li předepsaná částka, ať už v kolkových známkách, v hotovosti v pokladně, či na bankovním účtu, nejpozději poslední den lhůty v dispozici příslušného soudu.*“[\[1\]](#)

Shora uvedený názor zůstal v platnosti pouze několik týdnů, kdy Ústavní soud České republiky dne 21. 5. 2019 vydal nálezn pod sp. zn. I ÚS 2535/18, v němž došel k zcela opačnému názoru než Nejvyšší soud České republiky, a to minimálně ve vztahu k platbě prostřednictvím kolkových známek. Ve svém nálezu se Ústavní soud České republiky vyjádřil tak, že „**Pro zachování lhůty postačí předat kolkové známky k poštovní přepravě.**“[\[2\]](#)

Ústavní soud České republiky následně nálezem ze dne 30. 4. 2020, sp. zn. I ÚS 2025/19 rozšířil své závěry uvedené v nálezu ze dne 21. 5. 2019, sp. zn. I ÚS 2535/18, kdy konstatoval, že „**Ústavní soud má za to, že pokud lze otázku včasnosti zaplacení soudního poplatku vyslovit dvojím způsobem, je třeba zvolit takový způsob výkladu, který méně znesnadňuje přístup ke spravedlnosti. Za situace, kdy daňový řád okamžik zaplacení soudního poplatku kolkovými známkami neupravuje, je třeba takovou lhůtu vyložit ústavně konformním způsobem.**“[\[3\]](#)

Ústavní soud České republiky konstatoval, že zastavení řízení z důvodu pozdního zaplacení soudního

poplatku, pokud ve lhůtě stanovené byly k zaplacení soudního poplatku předány kolkové známky k poštovní přepravě, jedná se o odepření přístupu k soudu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a porušení práva na spravedlivý proces podle čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. **Ústavní soud České republiky uvedl, že povaha lhůty pro zaplacení soudního poplatku ve formě kolkových známek je procesní lhůtou, kdy k zachování lhůty postačí předat kolkové známky k poštovní přepravě.**

Ústavní soud České republiky se výslovně vyjadřoval jen ke lhůtě k odeslání kolkových známek, kdy při postupu poukazuje na absenci pravidel v daňovém řádu pro určení dne platby kolkovými známkami. Je otázkou, zda pokud daňový řád pro určitý způsob placení daně den platby upravuje, tak je třeba se jím řídit. V praxi by to pak znamenalo to, že pokud by byl soudní poplatek hrazen způsobem, který daňový řád upravuje, tj. bezhotovostní převody, musel by být soudní poplatek na účet soudu připsán v poslední den lhůty. Lze se domnívat, že tento výklad by nebyl zcela vhodný, a to vzhledem k tomu, že by úhrada poplatku kolkovými známkami vykazovala větší benevolenci.

Z naší strany můžeme doporučit pouze to, aby se účastníci řízení problémům spojeným s hrazením soudního poplatku vyhnuli a spíše se řídili přísnějším výkladem, a to tak, že soudní poplatek musí být v dispozici soudu nejpozději poslední den lhůty. **Doporučujeme tedy soudní poplatek hradit s předstihem.**

Pozdní uhrazení soudního poplatku po výzvě vyšším soudním úředníkem

Nejvyšší soud České republiky ve svém rozhodnutí ze dne 28. 4. 2020, sp. zn. 22 Cdo 1933/2019^[4] řešil problematiku neuhrazení soudního poplatku ani po vydání usnesení, kterým soud vyzýval k zaplacení soudního poplatku. Obecně platí, že soudní poplatek má být uhrazen v okamžiku, kdy je úkon, na který se vztahuje poplatková povinnost, činěn. Není-li tato poplatková povinnost splněna tímto okamžikem, je soud povinen účastníka poučit o jeho povinnosti poplatek uhradit a současně poučit o důsledcích nevyhovění takové výzvě. V praxi bývá tato lhůta stanovena nejméně na 15 dnů od doručení usnesení. Následně pokud tato lhůta marně uplyne soud řízení zastaví.

Odlišná situace nastává v případě, kdy takové usnesení, které účastníka řízení vyzývá k úhradě soudního poplatku, vydá vyšší soudní úředník. V případě usnesení vydávané vyšším soudním úředníkem je nutné zohlednit to, že proti takovým rozhodnutím je účastník řízení oprávněn podat ve lhůtě 15 dnů od doručení písemného vyhotovení námítky ve smyslu ustanovení § 9 odst. 2 zákona o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státního zastupitelství. Pokud účastník řízení námítky podá, rozhoduje o nich předseda senátu, který rozhodnutí vyššího soudního úředníka bez jednání potvrdí nebo změní.

Z výše uvedeného ustanovení tedy vyplývá, že pokud je stanovena lhůta ke splnění procesní povinnosti rozhodnutím vydaným vyšším soudním úředníkem, tak jím určená lhůta běží až ode dne právní moci takového rozhodnutí, tj. marným uplynutím lhůty k podání námítek, pokud nebyly podány; doručením rozhodnutí předsedy senátu o námítkách, pokud byly podány.

Je-li účastník řízení vyzván k uhrazení soudního poplatku vyšším soudním úředníkem, běží lhůta k uhrazení soudního poplatku až ode dne právní moci takového rozhodnutí, nikoliv ode dne jeho doručení.

Mgr. Miroslav Papoušek,
advokát

Mgr. Lucie Vitulová,
advokátní koncipientka

Valíček & Valíčková
advokátní kancelář, s.r.o.

[Valíček & Valíčková, advokátní kancelář](#)

Nám. Svobody 87/18
602 00 Brno

Tel.: 603 822 267
Tel.: 607 270 689

[1] Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 10. 4. 2019, sp. zn. 31 Cdo 3042/2018

[2] Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 21. 5. 2019, sp. zn. I. ÚS 2535/18

[3] Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 30. 4. 2020, sp. zn. I. ÚS 2025/19

[4] Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2020, sp. zn. 22 Cdo 1933/2019

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepřiměřené povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních - hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)